

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 lutego 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Włodzimierz Wróbel (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Zbigniew Puskarski

SSN Paweł Wiliński

w sprawie **K. W.**,

w przedmiocie wyroku łącznego,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 11 lutego 2026 r. w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

kasacji wniesionej przez Rzecznika Praw Obywatelskich na korzyść skazanego, od wyroku Sądu Okręgowego w Świdnicy z dnia 30 października 2019 r., sygn. akt IV Ka 673/19, utrzymującego w mocy wyrok łączny Sądu Rejonowego w Wałbrzychu z dnia 28 czerwca 2019 r., sygn. akt III K 1338/18,

1) uchyla zaskarżony wyrok w części dotyczącej pkt I wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Wałbrzychu z dnia 28 czerwca 2019 r.;

2) uchyla pkt I wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Wałbrzychu z dnia 28 czerwca 2019 r i w tym zakresie umarza postępowanie, a kosztami postępowania obciąża Skarb Państwa.

Zbigniew Puskarski

Włodzimierz Wróbel

Paweł Wiliński

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Wałbrzychu wyrokiem łącznym z dnia 28 czerwca 2019 r., (sygn. akt III K 1338/18), na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. i art. 87 § 1 k.k. połączył skazanemu K. W. karę łączną 2 lat pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Legnicy z dnia 21 stycznia 2016 r., (sygn. akt VIII K 304/15), obejmującą skazania w sprawach VIII K 186/13 oraz VIII K 139/13, z karą roku ograniczenia wolności polegającą na obowiązku wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w Wałbrzychu z dnia 22 listopada 2016 r., (sygn. akt III K 34/16), zmienionym wyrokiem Sądu Okręgowego w Świdnicy z dnia 8 grudnia 2017 r., (sygn. akt IV Ka 136/17), za czyn z art. 209 § 1 k.k.. Przyjmując przelicznik z art. 87 § 1 k.k., Sąd wymierzył skazanemu karę łączną 2 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności. Wyrok ten został zaskarżony apelacją obrońcy, który zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych poprzez niezastosowanie zasady pełnej absorpcji i wniósł o wymierzenie kary łącznej w wymiarze 2 lat pozbawienia wolności.

Sąd Okręgowy w Świdnicy wyrokiem z dnia 30 października 2019 r., (sygn. akt IV Ka 673/19), utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie.

Kasację od tego wyroku na korzyść skazanego wniósł Rzecznik Praw Obywatelskich, zarzucając mu rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 433 § 1 k.p.k. w zw. z art. 440 k.p.k., polegające na przeprowadzeniu nieprawidłowej kontroli odwoławczej i braku wyjścia poza granice podniesionych zarzutów, co doprowadziło do utrzymania w mocy wyroku łącznego wydanego z rażącą obrazą art. 607e § 1 k.p.k. Rzecznik wskazał, że połączenie kary ograniczenia wolności ze sprawy III K 34/16 z karą pozbawienia wolności nastąpiło pomimo niewyrażenia przez państwo przekazujące zgody na ściganie za ten czyn i braku zrzeczenia się przez skazanego zasady specjalności, co skutkowało oczywistą niesprawiedliwością orzeczenia.

Rzecznik Praw Obywatelskich wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi odwoławczemu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Rzecznika Praw Obywatelskich jest oczywiście zasadna, co skutkowało jej uwzględnieniem na posiedzeniu

Istota problemu w niniejszej sprawie sprowadza się do naruszenia zasady specjalności, określonej w art. 607e § 1 k.p.k., która stanowi, że osoby przekazanej w wyniku wykonania europejskiego nakazu aresztowania nie można ścigać za przestępstwa inne niż te, które stanowiły podstawę przekazania, ani wykonać orzeczonych wobec niej za te przestępstwa kar pozbawienia wolności albo innych środków polegających na pozbawieniu wolności. Analiza akt sprawy, w szczególności dokumentacji pochodzącej z postępowania o sygn. III Kop 72/14 Sądu Okręgowego w Legnicy, prowadzi do jednoznacznego wniosku, że K. W. został przekazany stronie polskiej przez władze niemieckie w dniu 11 lutego 2015 r. z wyraźnym zastrzeżeniem tej zasady. Decyzja

Prokuratury w Kolonii o udzieleniu zgody na ekstradycję obejmowała wyłącznie skazania w sprawach o sygnaturach VIII K 186/13, VIII K 139/13 oraz VIII K 698/11, natomiast w sposób wyraźny odmówiono zgody na przekazanie w celu wykonania kary w sprawie III K 34/16.

Przestępstwo niealimentacji, za które K. W. został skazany w sprawie III K 34/16, nie stanowiło podstawy przekazania, a czyn ten został popełniony przed datą wydania skazanego stronie polskiej. W tej sytuacji, zgodnie z rygorami art. 607e § 1 k.p.k., niedopuszczalne było nie tylko merytoryczne orzekanie o karze za ten czyn w sposób prowadzący do jej izolacyjnego wykonania, ale przede wszystkim objęcie tej kary węzłem kary łącznej pozbawienia wolności. Należy podkreślić, że objęcie kary ograniczenia wolności wyrokiem łącznym i jej połączenie z karą pozbawienia wolności przy wykorzystaniu mechanizmu z art. 87 § 1 k.k. doprowadziło do niedopuszczalnej transformacji kary wolnościowej w karę o charakterze izolacyjnym. Zgodzić należy się z Rzecznikiem Praw Obywatelskich, że doszło do faktycznego wykonania kary pozbawienia wolności za przestępstwo nieobjęte zgodą państwa przekazującego, co stanowi jaskrawe pogwałcenie zobowiązań międzynarodowych oraz krajowej procedury karnej.

Sąd Najwyższy wielokrotnie wskazywał w swoim orzecznictwie, że zasada specjalności stanowi ujemną przesłankę procesową o charakterze trwałym, o ile nie zajdą okoliczności wyłączające jej stosowanie, wymienione w art. 607e § 3 k.p.k.. W realiach niniejszej sprawy nie ulega wątpliwości, że K. W. nie złożył oświadczenia o zrzeczeniu się korzystania z prawa wynikającego z zasady specjalności ani przed organem sądowym państwa wykonania, ani po przekazaniu go stronie polskiej. Brak takiej zgody, w połączeniu z treścią decyzji organów niemieckich, tworzył nieusuwalną przeszkodę do objęcia kary ze sprawy III K 34/16 wyrokiem łącznym o charakterze izolacyjnym. Uchybienie to ma charakter rażący, gdyż uderza w podstawowe gwarancje procesowe osoby przekazanej w trybie europejskiego nakazu aresztowania.

Sąd Okręgowy w Świdnicy, rozpoznając apelację obrońcy, był wprawdzie ograniczony jej zakresem i podniesionymi zarzutami, jednakże treść art. 440 k.p.k. nakłada na sąd odwoławczy bezwzględny obowiązek wyjścia poza te granice, jeżeli utrzymanie orzeczenia w mocy byłoby rażąco niesprawiedliwe. Wydanie wyroku łącznego obejmującego kary pozbawienia wolności nieobjęte decyzją o przekazaniu jest przykładem rażącej niesprawiedliwości, którą sąd II instancji winien dostrzec i skorygować z urzędu. Zaniechanie to doprowadziło do przeniknięcia uchybienia do prawomocnego wyroku, co skutkować musi uchyleniem orzeczenia Sądu II instancji w zaskarżonym zakresie oraz pkt. I wyroku łącznego Sądu I instancji, i na zasadzie art. 572 k.p.k. umorzeniem postępowania, z uwagi na brak podstaw do wydania wyroku łącznego.

Wobec powyższego należało orzec jak w sentencji.

[J.J.]

[a.ł]

Zbigniew Puskarski

Włodzimierz Wróbel

Paweł Wiliński